

Een mooier Betuws landschap maken we samen!

Helpt u mee?

Informatie en praktische tips voor een aantrekkelijk buitengebied
in de gemeenten Buren, Culemborg en Neder-Betuwe

Inhoudsopgave

Een mooier landschap maken we samen	3	In welk landschapstype woont u?	5
“Ik doe mee”	3	Streekeigen erf	6
Doet u ook mee?	3	Historische erven in het rivierengebied	7
Landschap door rivieren gevormd.	4	Moderne erven.	8
Oeverwallenlandschap.	4	Structuur op het erf	9
Komlandschappen	4	Help plant en dier!	9
Uiterwaardenlandschappen	5	Enkele praktische tips voor het inrichten van uw erf en omgeving	10
Ingepolderde uiterwaardenlandschap		Overige aandachtspunten	11
De Marspolder	5	Meer informatie	11
Strategisch of militair landschap	5		

EEN MOOIER LANDSCHAP MAKEN WE SAMEN

Geniet u ook zo van het mooie landschap in uw gemeente? Wilt u ook graag meer vogels en vlinders op uw erf? U kunt meehelpen om dat landschap nog mooier te maken en ook aantrekkelijk voor dieren.

Een aantrekkelijk erf bepaalt ook het beeld van het landschap. De tips in deze brochure helpen u om uw erf en het omliggende landschap een fraaie uitstraling te geven die recht doet aan de cultuurhistorische waarden. U krijgt hiermee inspiratie om met uw erf aan de slag te gaan.

Deze brochure richt zich op het landelijke gebied van de gemeenten Buren, Culemborg en Neder-Betuwe. Dit is een afwisselend gebied met slingerende dijken, prachtige natuurgebieden, de rivieren Linge, Waal, Nederrijn en Lek en uitgestrekte uiterwaarden.

“Ik doe mee”

Op eigen grond in Beusichem wil de familie Van Zanten-Verburg zoveel mogelijk zelfvoorzienend zijn door haar eigen voedsel te verbouwen en tegelijk een aantrekkelijk terrein voor allerlei soorten vogels en planten te maken. Jolanda Verburg: “In 2016 zijn we gestart met de aanleg van een permacultuur landschap, ook wel voedselbos genoemd. In samenwerking met de gemeente Buren en Stichting Landschapsbeheer Gelderland is een plan uitgewerkt met hoogstamfruit, knotwilgen, een paddenpoel, houtwallen en een authentieke haag waarmee de cultuurhistorische waarden van het rivierenlandschap worden hersteld. Ook kippen, schapen, varkens en bijen vormen onderdeel van

Jolanda Verburg

dit plan. Als het geheel wat verder gevorderd is, wordt een blotevoetenpad aangelegd om ook de natuurbeleving een rol te laten spelen”.

Steenuil

DOET U OOK MEE?

Deze brochure geeft informatie over de landschapstypen in uw omgeving én u krijgt advies en informatie over de inrichting van het (boeren)erf. Er staat in wat u zelf kunt doen om erf en landschap te verfraaien, oeroude landschapsstructuren te behouden én voor plant en dier een geschikt leefgebied te bieden. U krijgt voorbeelden voor het inrichten en beheren van landschapselementen zoals houtsingels, knotwilgen en poelen.

Op de website van uw gemeente kunt u meer informatie vinden. Daar kunt u bijvoorbeeld vinden in welk landschapstype u woont.

Landschap door rivieren gevormd

De gemeenten Buren, Culemborg en Neder-Betuwe liggen in het westelijk deel van de Betuwe. De rivieren Rijn, Linge en Waal hebben het gebied sterk gevormd. Vóórdat de rivierlopen in de middeleeuwen werden vastgelegd door de dijken, slingerden diverse riviertakken door het gebied die vele sporen in het landschap hebben achtergelaten. In het rivierengebied is de opeenvolging van rivier met uiterwaarden, hoge oeverwallen en laag gelegen kommen karakteristiek. Hieronder beschrijven we de karakteristieke landschapstypen.

OEVERWALLENLANDSCHAP

De afgelopen duizenden jaren zijn bij elke rivieroverstroming laagjes klei afgezet. Dichtbij de rivieren werden de grovere deeltjes afgezet. Zo ontstonden de oeverwallen. Het stroombed van de verschillende rivieren verlegde zich voortdurend, waardoor sprake was van een dynamisch landschap. Sommige rivierlopen slibden dicht, waardoor zogenaamde stroomruggen resteerden. Zo'n stroomrug is een zichtbaar restant van een voormalige rivierbedding en bestaat uit een oude restgeul met aan beide zijden een oeverwal.

Na lange tijd kunnen zich oeverwallen vormen die zo'n 1 à 1,5 meter boven de omgeving uitsteken. Rivierlopen met hun stroomruggen of oeverwallen leveren niet alleen variatie in het landschap. Ze vormen van oudsher ook de plek waar de bevolking zich bij voorkeur vestigde en waar het landschap als eerst werd gecultiveerd.

De bewoningsgeschiedenis van de Betuwe is sterk verbonden met de stroomruggen. Op deze vruchtbare gronden werd al in de prehistorie gewoond en werden gewassen verbouwd. Al in de middeleeuwen was er ook een aanzienlijke fruitteelt. De rivierdijken liggen met name op de hoger gelegen oeverwallen. De Waal-, Linge-, Nederrijn- en Lekdijk zijn zeer karakteristieke elementen in het rivierengebied. De dijken vormen scherpe grenzen tussen binnendijks land en de uiterwaarden, met een hierdoor verschillend gebruik en voorkomen.

teristieke elementen in het rivierengebied. De dijken vormen scherpe grenzen tussen binnendijks land en de uiterwaarden, met een hierdoor verschillend gebruik en voorkomen.

KOMMENLANDSCHAP

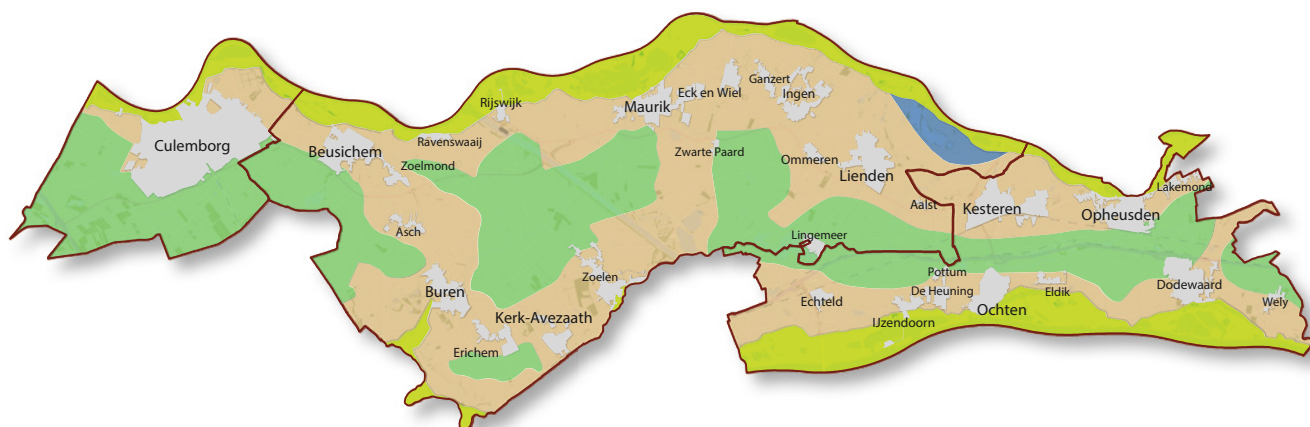
De lager gelegen komgronden (kommen) liggen globaal tussen de oeverwallen en stroomruggen. Voor de aanleg van dijken kon dit land overstromen en kon hier fijn rivierslib neerslaan.

De fijnste kleideeltjes konden bezinken. We noemen dit komkleigronden. Vanaf de 11de eeuw werden de kommen ontgonnen. Waarschijnlijk gebeurde dit vanaf de oeverwallen. Voor de ontwatering werden wetingen gegraven die op de Linge loosden. Hierna werden de kommen gebruikt als weides en hooilanden en de natste delen als populierenbosjes, eendekooien en grienden.

De kommen zijn tegenwoordig nog open door de beperkte aanwezigheid van gebouwen en het gebruik als landbouwgrond. Deze openheid zorgt voor een sterk contrast met het fijnmazige landschap van de oeverwallen. Wel worden deze gronden doorsneden door grote infrastructurele werken, zoals A15 en de Betuweroute. Dit geeft het landschap daar een diffuus of versnipperd aanzicht.

Legenda

- komgronden
- oeverwallen
- Marspolder
- uiterwaarden

IN WELK LANDSCHAPSTYPE WOONT U?

Bent u nieuwsgierig in welk landschapstype u woont? Ga naar de pagina over landschap op de website van uw gemeente. Vul uw postcode in op de kaart en u ziet vervolgens in welk landschapstype u woont. Daar kunt u informatie over het betreffende landschapstype opvragen. U leest hierin over het ontstaan, de kenmerken én welke beplanting passend is bij dit type landschap.

U ziet ook meteen welke bomen en struiken op uw erf en in de omgeving thuis horen.

UITERWAARDENLANDSCHAP

Dit landschapstype komt voor langs de Waal, de Lek, de Nederrijn en de Linge. Het betreft de gebieden die buitendijks liggen en periodiek onder water staan. Natuurgebieden en agrarische gronden wisselen elkaar af. De uiterlijke vorming van de uiterwaarden heeft pas na de aanleg van dijken vanaf de middel-eeuwen vorm gekregen. Oude rivierlopen (strangen), vroegere stroomgeulen en klei- en zandwinputten geven het gebied een grillig maar karakteristiek reliëf. De baksteenfabrieken die de klei verwerkten waren gesitueerd op hoger gelegen plekken in de uiterwaarden langs de oevers van de rivieren. Op enkele plekken zijn deze fabrieksterreinen nog aanwezig.

INGEPOLDERDE UITERWAARDENLANDSCHAP DE MARSPOLDER

Lange tijd heeft dit gebied grotendeels buitendijks gelegen. Het water werd toen geweerd door de zuidelijk gelegen Rijndijk. Later is de noordwaarts gelegen Marsdijk aangelegd. In het gebied zijn restanten van oude stroomgeulen van de

Rijn te vinden. De oeverwallen en kleibanen in de ondergrond maakten het gebied interessant voor grondstofwinning. In de Marspolder werd in de tweede helft van de 20ste eeuw dan ook grootschalig zand en grind gewonnen, waardoor uitgestrekte waterpartijen ontstonden. Na beëindiging van de zand- en grindwinning werd het gebied ingericht als natuurgebied.

STRATEGISCH OF MILITAIR LANDSCHAP

De militaire geschiedenis van het gebied is op diverse plekken nog goed terug te vinden in het landschap. Dit landschap doorkruist de bovengenoemde landschapstypen. De restanten van maar liefst vier verdedigingslijnes, te weten de Spanjaardsdijk (1590), de Betuwelinie (1796), Grebbelinie (1799) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (1871), lopen als linten door het gebied. Van de linies zijn nog diverse onderdelen intact zoals sluisjes, kazematten en forten. Deze verdedigingswerken hebben tot op heden een flinke stempel gedrukt op de landschapsbeleving én de waterhuishouding in het gebied. Deze worden ook wel strategische of militaire landschappen genoemd.

Landschap bij Rijswijk rond 1900 en 2016.

Van noord naar zuid: rivier Neder-Rijn, uiterwaarde Rijswijkse Buitenpolder, oeverwal met Rijswijk en boomgaarden, komgronden Polder Rijswijk of Binnenpolder

Streekeigen erf

In het buitengebied van de gemeenten Buren, Culemborg en Neder-Betuwe liggen veel boerenbedrijven. Ieder agrarisch bedrijf kende vroeger een herkenbaar onderscheid tussen het 'voor' en het 'achter' van de boerderij. Dit onderscheid heeft alles te maken met de koppeling aan nut en gebruik en heeft in de loop van de eeuwen richting gegeven aan een passende erfinrichting en erfbeplanting. Dit kan ook een inspiratiebron vormen voor de indeling van uw erf.

Het 'voor' van het erf

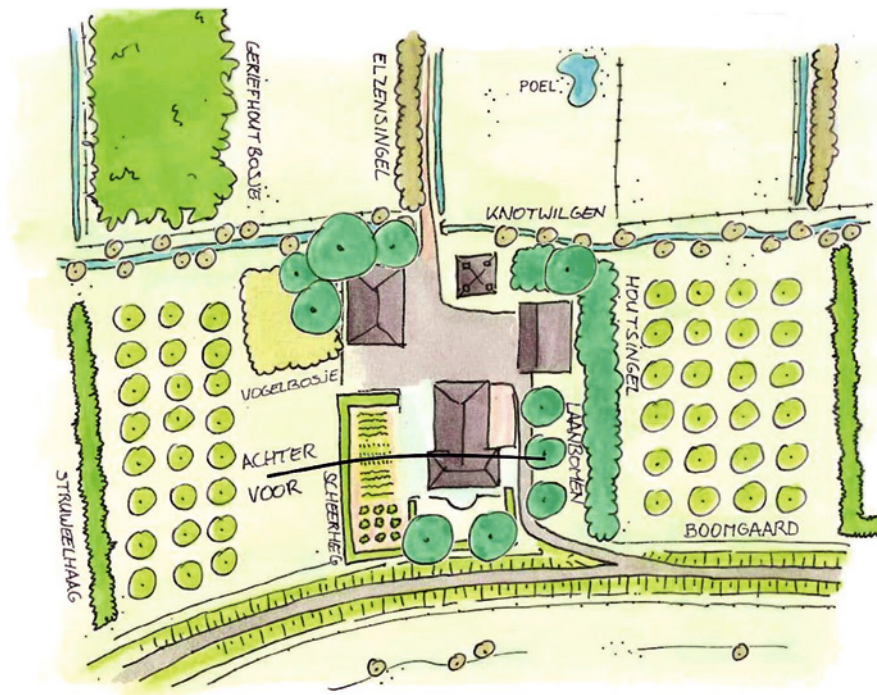
'Voor' was het werkterrein van de boerin; arbeidsintensief en op productie van groente en fruit gericht. Hier bevonden zich de moestuin en boomgaard. Eromheen stond meestal een meidoornhaag. De doornen hielden de dieren tegen en boden broedgelegenheid aan allerlei vogels, die de moestuin vrijhielden van insecten. In de moestuin stonden struiken als aalbes, framboos en kruisbes. Vaak werd de moestuin in tweeën gedeeld door een middenpad met aan weerszijden een lage haag. Tegenwoordig vinden we 'voor' vaak de siertuin met hagen en parkbomen.

Voor het woonhuis werden vaak knotlinden of (lei)peren geplant die dienden als natuurlijke zonwering. In het buitengebied plaatsten de bewoners van statige boerderijen aan de voor- of zijkant solitaire bomen zoals een kastanje, een

treurwilg of een walnoot. Tegenwoordig geeft de kastanje veel erven nog de nodige allure.

Het 'achter' van het erf

'Achter' de boerderij was het werkveld van de boer en het onderhoud van dit terrein was minder arbeidsintensief. Het 'achter' was onderdeel van het omringende landschap. Er stonden bomen en struiken die ook in de omgeving groeiden. Er kwamen beplantingsvormen voor als geriefhoutbosjes, struweelhagen en solitaire (inheemse) bomen. Knotbomen stonden langs sloten én houtsingels en houtwallen maakten de verbinding vanaf het erf naar het omringende landschap. De denkbeeldige scheidslijn tussen 'voor' en 'achter' is te zien aan de bebouwing en de wijze van inrichting van de ruimte rond de gebouwen.

Plattegrond van een streekeigen erf

STREEKEIGEN ERF

Het streekeigen karakter van een erf wordt behouden of versterkt door boom- en struiksoorten te gebruiken die van oudsher karakteristiek zijn voor dat gebied. Naast de beplanting dragen ook specifieke kenmerken van bebouwing en erfindeling bij aan het streekeigen karakter. Een voorbeeld hiervoor ziet u hieronder. In de tekening is ook de indeling van 'voor' en 'achter' aangegeven.

Historische erven in het rivierengebied

T-boerderijen

In het rivierengebied is de T-boerderij kenmerkend. Deze wordt ook wel 'rivierdwarshuis' of 'T-huis' genoemd. Het is een Nederlands boerderijtype met - van bovenaf gezien - de kenmerkende T-vorm. Door de toegenomen welvaart nam de behoefte aan woonruimte toe, waardoor het nieuwe woonhuis dwars voor de oudere boerderij werd geplaatst. Vaak stond zo'n boerderij al op een natuurlijke verhoging. Zo niet, dan werd het woonhuis verhoogd om bescherming te bieden tegen hoogwater, bijvoorbeeld bij overstromingen. Deze verhogingen kent men in de Betuwe ook wel als woerden. Kenmerkend voor de T-boerderijen zijn de grote deuren in de achtergevel ('deeldeuren') en de opvallende dakoversteek, waardoor de boer de wagens droog kon uitladen.

Woerden

Woerden zijn karakteristieke landschapselementen in het rivierenlandschap. Woerden zijn veelal gedeeltelijk dan wel geheel aangelegde hoogten. Ze boden in vroegere tijden droge voeten wanneer de dijken het nogal eens begaven en het rivierwater landinwaarts stroomde. Al in de prehistorie werden de natuurlijke hoogten in het rivierengebied opgezocht voor bewoning.

De rivieren hadden in het nog dijkloze landschap alle ruimte om hun weg naar de zee te vinden. Door de komst van de dijken werden het water teruggedrongen naar een smalle ruimte. Bij dijkbreuken volgden voortaan grote overstromingen en de

hoge natuurlijke plekken boden geen garantie meer voor droge voeten. De woonerven moesten flink worden verhoogd.

De woonerven werden veelal gedurende de eeuwen nog verder verhoogd. Ook werden creatieve oplossingen gezocht door het ophogen van schuurfloeren en het bouwen van aparte heuvels voor vluchtschuren. Uiteindelijk restte niets anders dan ook vloedzolders in te richten voor vee en bewoners. Ook zochten veel bewoners hun toevlucht naar de dijk. Maar ook daar was het niet altijd veilig.

Een voorbeeld van een karakteristieke boerderij op een hoge woerd is Den Ouden Dam bij het dorp Kesteren in de gemeente Neder-Betuwe. Deze woerd ligt aan een oude loop van de Neder-Rijn. Ook de bewoners van deze boerderij hoogden in de loop der eeuwen hun erf op. Eeuwenlang lag het erf buiten de bandijk van het Ambt Neder-Betuwe en stond het bloot aan overstromingen. De erfinrichting op de woerd werd zo aangepast dat bij tijden van overstroming de beplanting, zoals de moestuin, droog bleef.

Wederopbouwboerderijen

Vanaf de jaren vijftig in de 20ste eeuw werden in de lege komgebieden wederopbouwboerderijen gebouwd. Agrarische bedrijven verplaatsten zich van de oeverwal naar het komkleigebied om de afstand tot de landbouwgrond te verkleinen.

T-boerderij

Moderne erven

Nieuwe bebouwing in het buitengebied

De gemeenten stimuleren bewoners om gecombineerd met een nieuwbouwplan een erf- en landschapsplan te maken. De ideeën over inrichting van erf en landschap kunnen van invloed zijn op de beoordeling van dat bouwplan, aangezien de inrichting mede de beleving van het gehele landschap kan beïnvloeden.

Agrarische en overige bedrijfsgebouwen

Een goede landschappelijke inpassing van moderne bedrijfsgebouwen is altijd wenselijk. Door een houtwal of houtsingel te planten rond het gebouw, wordt deze aan het zicht onttrokken. Door te kiezen voor streekeigen struik- en boomsoorten, wordt goed aangesloten op de beplanting in de omgeving. De impact van een gebouw op het landschap wordt hierdoor verkleind. Een bijkomend voordeel van groen rond een gebouw is dat de beplanting zorgt voor luwte én schaduw. Indien bij de bouw een streekeigen bouwstijl én kleur wordt toegepast, is wellicht aanleg van aanvullende beplanting minder noodzakelijk.

Woningen met een tuin

De uitstraling van een tuin kan een duidelijke stempel drukken op de beleving van het landschap. Bij de inrichting van de tuin kan hier vrij eenvoudig rekening mee gehouden worden. Gebruik aan de buitenzijde van de tuin streekeigen beplanting en sluit waar mogelijk aan bij de bestaande structuren van het omliggende landschap. Aanbevolen wordt geen schuttingen, coniferen of andere niet-inheemse beplanting te gebruiken omdat ze niet passen bij het omliggende landschap. Ook allerlei vogels en insecten vinden dit minder aantrekkelijk.

Boerderijen in agrarisch gebruik

Een goede landschappelijke inpassing van agrarische bedrijven is altijd wenselijk. Door te kiezen voor een houtwal of houtsingel zorgt u voor luwte en schaduw op uw bedrijf. Het bedrijf zal hierdoor beter passen in de omgeving. 'Voor' op het erf kunt u enkele opgaande bomen aanplanten. Als u ervoor zorgt dat gebouwen passen in het landschap, is aanleg van aanvullende beplanting minder noodzakelijk. Wij bevelen u aan om daarbij voor donkere kleuren en zo weinig mogelijk opvallende erfverharding en rasters te kiezen. Deze brochure geeft allerlei suggesties hoe u door het aanbrengen van beplanting de impact op het landschap kunt verkleinen.

Impressie van goed landschappelijk ingepaste bebouwing

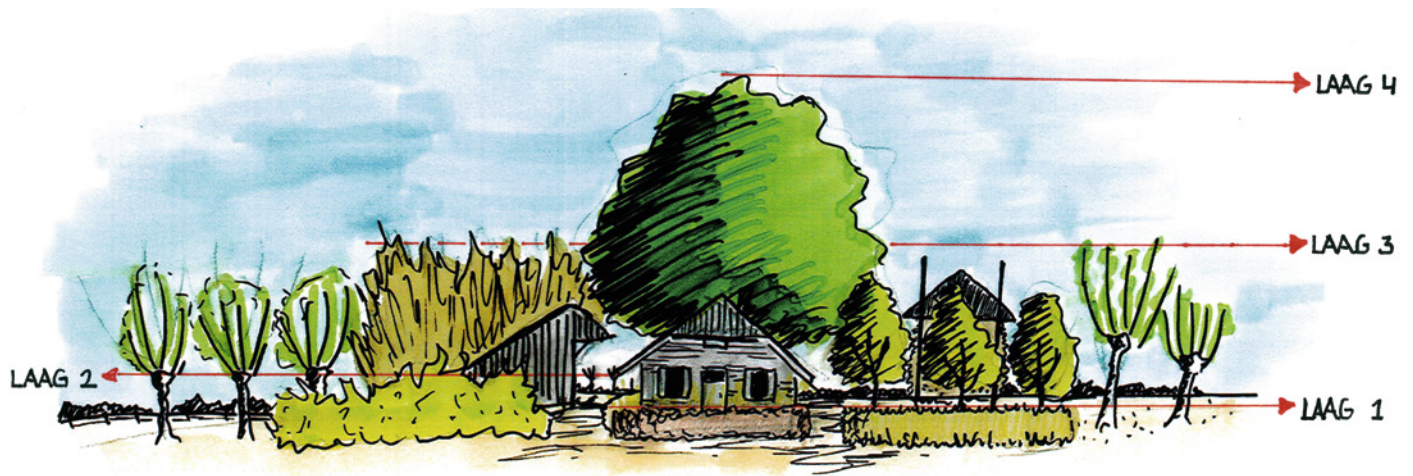
Structuur op het erf

Op de erven was vroeger sprake van een grote variatie in beplanting. Elk type beplanting kende zijn eigen functie. In de beplanting waren vier lagen te onderscheiden. Zo stonden aan de achterkant van het erf meestal bomen die dienden voor de houtvoorziening. De hoogstamfruitbomen leverden fruit. Struiken en hagen dienden onder andere voor afscheiding en vormden respectievelijk de derde en vierde laag op het historische boerenerf.

Deze vier lagen maken uw boerderij esthetisch aantrekkelijk en ook dieren en planten profiteren ervan.

Een goed ingepaste boerderij heeft rondom vier lagen beplanting:

1. Laag van de haag: 0 - 1,20 meter.
2. Laag van de boerensierstruiken, bonenstruiken en fruitstruiken: 1,20 – 3 meter.
3. Laag van de hoogstamboomgaard: 3 – 10 meter.
4. Laag van de solitaire bomen: meer dan 10 meter.

HELP PLANT EN DIER!

Veel dieren hebben het moeilijk. Amfibieën, vogels, kleine zoogdieren en allerlei insecten nemen in aantal af. Wist u dat van de 360 soorten wilde bijen die we in Nederland hebben, meer dan de helft met uitsterven wordt bedreigd? Dit komt onder andere doordat het areaal bloemrijk grasland – belangrijk voor voedsel en nestgelegenheid – sinds de 19de eeuw drastisch is afgenomen. Ook voor veel andere diersoorten geldt dat achteruitgang samenhangt met bedreiging van het leefgebied. Het landschap is tegenwoordig eenvormig ingericht en daarmee zijn kleine landschapselementen zoals houtsingels, hagen en ‘rommelhoekjes’ grotendeels verdwenen. In het verleden vormden bermen en dijken bloeiende linten in het landschap met royaal aanbod van voedsel en nestgelegenheid. Echter tegenwoordig is de verscheidenheid in bloemen en bloeiperiode aanzienlijk verminderd.

Maar we kunnen dieren helpen. Ook u kunt op en rond uw erf de leefomgeving verbeteren van bijvoorbeeld wilde bijen en overige bloemenbestuivers. Dit is nodig want buiten het bloeiseizoen van de boomgaarden valt er voor deze insecten steeds minder voedsel te vinden in het Betuwse landschap. Hierdoor zijn de bloemenbestuivers steeds meer aangewezen op bloeiende planten in tuinen en op erven.

Door de aanleg van bloemrijke plekken, rommelhoekjes, nestgelegenheden en aanleg van landschapselementen kunt u een bijdrage leveren voor plant en dier.

Zweefvlieg

Boomgaard

Insectenhotel

Poel

Enkele praktische tips voor het inrichten van uw erf en omgeving

Het klimaat verandert – hoe voorkomen we wateroverlast?

We hebben steeds vaker te maken met hoosbuien. Bij zware regenval krijgen de riolen in korte tijd veel water te verwerken. De grote hoeveelheden water die afvloeien van harde oppervlakken zijn hier mede de oorzaak van. De riolen kunnen de afvoer niet altijd aan, waardoor water op straat en in tuinen blijft staan. Om wateroverlast zoveel mogelijk te beperken of te voorkomen kunt u diverse maatregelen op bebouwing, in de tuin of op het erf nemen. Een groene dakbedekking, een regenton en een groene, onverharde tuin of erf houden water vast, zodat het water niet direct afvloeit naar het riool. Ook een vijver, een poel of een moeras kunnen het water bergen. Het opvangen van water in een regenton kunt u weer in droge tijden gebruiken voor het bevoeien van uw tuin.

Een groene leefomgeving zorgt niet alleen voor het verminderen van de wateroverlast maar zorgt ook voor een aantrekkelijk erf, geeft plaats aan natuur, draagt bij aan een schone lucht en een lagere temperatuur, werkt stressverminderend en draagt daarmee bij aan de gezondheid en het welbevinden van bewoners.

Erfscheiding

Aanbevolen wordt bomen minimaal twee meter van de erfscheiding te planten. Plant een boom zo dat die ook in volwassen fase voldoende groei ruimte heeft én pas de boomsoort aan op de beschikbare ruimte.

Voor een struik, haag of heg wordt geadviseerd minimaal een halve meter van de erfscheiding aan te houden.

Plantmateriaal

Geadviseerd wordt geen coniferen, laurierkers of andere niet-inheemse struiken als erfscheiding te gebruiken. Gebruik voor de aanplant inheemse struik- en boomsoorten die passen bij het betreffende landschapstype. Gebruik bij voorkeur plantmateriaal dat afkomstig is van Nederlandse zaadbronnen, ook wel inheems of autochtoon plantmateriaal.

Diervriendelijk erf

Struik- en boomsoorten die nectar, bessen of noten leveren zijn zeer aantrekkelijk voor vogels, zoogdieren en insecten. Goed voor nectar zijn bijvoorbeeld wilg, sleedoorn, linde en fruitbomen. Egelantier, hondsroos en lijsterbes leveren bessen. Hazelaar en walnoot geven noten. Ook kunt u voor dieren vrij eenvoudig plekken creëren om te schuilen, te broeden en te nestelen. Dit kan bijvoorbeeld door nestkasten te plaatsen, rommelhoekjes te creëren en takkenhopen aan te leggen. Variatie aan vaste planten, struiken en bomen vinden veel dieren ook aantrekkelijk.

Beperk onnodige verlichting

Aanbevolen wordt het erf niet meer dan noodzakelijk te verlichten. Plaats de verlichting zo laag mogelijk bij de grond om de impact op de omgeving te beperken. Teveel verlichting kan leiden tot verstoring van dieren.

MEER INFORMATIE

Wilt u praktische tips voor de aanleg en het beheer van verschillende landschapselementen?

Bezoek dan de website van Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG): www.landschapsbeheergelderland.nl

U kunt hier informatiebladen downloaden over de volgende landschapselementen: elzensingel, geriefhoutbosje, hoogstamboomgaard, houtsingel, knip- en scheerheg, knotboom, leiboom, poel, solitaire boom en bomengroep en struweelhaag. Ook kunt u instructiefilms over aanplant en beheer van

bijvoorbeeld een hoogstamfruitboom bekijken.

Om meer te leren over het beheer en onderhoud van de verschillende landschapselementen, kunt u een cursus volgen bij SLG. Op de website kunt u zich ook aanmelden voor een bezoek door een van de adviseurs voor het opstellen van een inrichtingsplan. Hier zijn kosten aan verbonden.

Stichting Landschapsbeheer Gelderland streeft naar een vitaal, beleefbaar en herkenbaar streekeigen landschap.

Overige aandachtspunten

Waterschap Rivierenland

Eén van de kerntaken van Waterschap Rivierenland is zorgen voor veilige dijken. Daarom zijn er regels voor beplanting op en rond dijk (binnen de Kern- en Beschermingszone). Hier moet u ook een vergunning voor aanvragen. Uiteindelijk beoordeelt de vergunningverlener van het waterschap elke boom en struik individueel waarbij telkens sprake is van lokaal maatwerk.

Enkele algemene richtlijnen en aandachtspunten:

- Beplanting mag de stabiliteit van de dijk niet in gevaar brengen.
- Voorkomen van schaduwwerking door bomen (met name langs zuidzijde dijk.) Daarom liever geen dubbele bomen of hoge singels onder langs de dijk planten.
- Aandacht voor voldoende breedte van het beheerpad langs de dijk.
- Binnen de kwelintrede- en kweluittredezone is geen hoog opgaande beplanting mogelijk.

Op veel plaatsen in deze gemeenten heeft de berm naast de dijk een extra laag grond gekregen waarop wel beplanting mogelijk is.

In een bepaalde zone langs watergangen mogen in veel gevallen geen bomen of struiken worden geplant. Echter langs een aantal watergangen is dit – onder voorwaarden – wel toegestaan. Hiervoor kunt u contact opnemen met Waterschap Rivierenland.

Kabels en leidingen

De aanwezigheid van kabels en leidingen kan een beperkende factor zijn bij het kiezen van een plek voor beplanting. Het Kadaster kan informatie bieden over de ligging van kabels en leidingen en eventuele beperkingen.

Bestemmingsplannen gemeenten

In het bestemmingsplan van uw gemeente kan vermeld staan dat voor aanplant een aanlegvergunning nodig is. Raadpleeg hiervoor het gemeentelijk bestemmingsplan. Zie voor informatie over bestemmingsplannen: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Deze informatie wordt u aangeboden door de gemeenten Buren, Culemborg en Neder-Betuwe.
Neem voor meer informatie contact op met:

Gemeente Buren

telefoon: 140344
e-mail: gemeente@buren.nl
website: www.buren.nl

Gemeente Culemborg

telefoon: 0345-477700
e-mail: info@culemborg.nl
website: www.culemborg.nl

Gemeente Neder-Betuwe

telefoon: 140488
e-mail: info@nederbetuwe.nl
website: www.nederbetuwe.nl

COLOFON

Dit is een product van Stichting Landschapsbeheer Gelderland.
www.landschapsbeheergelderland.nl

Opdrachtgevers: Gemeente Buren, Gemeente Culemborg en Gemeente
Neder-Betuwe

Tekst: Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Vormgeving en opmaak: Kees Nuijten

Illustraties: Ruud Borkes (Stichting Landschapsbeheer Gelderland)

Foto's: Henk van den Burg, Han Bouwmeester, Peter Eekelder en
Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Redactie: Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Uitgave: 2017

Deze brochure is mede gefinancierd door Combinatie Dijkverbetering HOP
(Hagestein-Opheusden) en Provincie Gelderland